

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 30 kwietnia 2025 r.

Poz. 3902

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-III.4131.1.92.2025.8

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 24 kwietnia 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.)

orzekam

nieważność § 2 uchwały nr XVII/90/2025 Rady Gminy Bralin z dnia 26 marca 2025 r. w sprawie nadania statutu Bibliotece Publicznej w Bralinie oraz § 5 ust. 5 załącznika do w/w uchwały - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 26 marca 2025 r. Rada Gminy Bralin podjęła uchwałę nr XVII/90/2025 w sprawie nadania statutu Bibliotece Publicznej w Bralinie, dalej "uchwała". Statut Biblioteki Publicznej w Bralinie stanowi załącznik do uchwały, dalej "statut".

Uchwałę podjęto na podstawie podstawie "art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024r. poz. 609), art. 8 ust. 2 pkt 2 i art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 27 czerwca 1997r. o bibliotekach (Dz. U. z 2022r. poz. 2393) oraz art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 87)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 27 marca 2025 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Podkreślenia wymaga, że uchwała nadająca statut Bibliotece Publicznej w Bralinie stanowi akt prawa miejscowego. Zgodnie z treścią art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, ze zm.) organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Z kolei przepis art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej obliuguje organy władzy publicznej do działania na podstawie i w granicach prawa. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w zw. z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego (por. wyrok NSA z 14 grudnia 2011 r., II OSK 2058/11; CBOSA). Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87), dalej "ustawa": "Instytucje kultury działają na podstawie aktu o ich utworzeniu oraz statutu nadanego przez organizatora". Natomiast zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy: "Statut zawiera: 1) nazwę, teren działania i siedzibę instytucji kultury; 2) zakres działalności; 3) organy zarządzające

i doradcze oraz sposób ich powoływania; 4) określenie źródeł finansowania; 5) zasady dokonywania zmian statutowych; 6) postanowienia dotyczące prowadzenia działalności innej niż kulturalna jeżeli instytucja zamierza działalność taką prowadzić". Natomiast zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy: "Organizację wewnętrzną instytucji kultury określa regulamin organizacyjny nadawany przez dyrektora tej instytucji, po zasięgnięciu opinii organizatora oraz opinii działających w niej organizacji związkowych i stowarzyszeń twórców".

Przepis § 5 ust. 5 statutu stanowi, że: „Regulamin organizacyjny opracowuje i wprowadza w drodze zarządzenia Dyrektor, po zasięgnięciu opinii organizatora". Zgodnie z treścią przepisu art. 13 ust. 3 ustawy, ustawodawca nakłada na dyrektora przy tworzeniu regulaminu organizacyjnego obowiązek zasięgnięcia opinii organizatora, ale także opinii działających w instytucji organizacji związkowych i stowarzyszeń twórców. Modyfikacja powołanego przepisu jest niezgodna z prawem i stanowi istotne naruszenie normy ustawowej (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z 16 września 2014 r., IV SA/Gl 1155/13, CBOSA). Należy stwierdzić, iż zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy regulamin organizacyjny powinien być opiniowany nie tylko przez organizatora, ale także przez działające w instytucji organizacje związkowe i stowarzyszenia twórców.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi w wyroku z 8 lutego 2017 r., III SA/Łd 35/17, CBOSA, uznał, że: "W orzecznictwie sądowoadministracyjnym utrwalone jest słuszne stanowisko, iż powtórzenie regulacji ustawowych bądź ich modyfikacja oraz uzupełnienie przez przepisy stanowione przez organy jednostek samorządu terytorialnego jest niezgodne z zasadami legislacji i stanowi wykroczenie poza zakres ustawowego upoważnienia. Uchwała rady gminy nie może regulować jeszcze raz tego, co jest już zawarte w obowiązującej ustawie. Taka uchwała, jako istotnie naruszająca prawo, jest nieważna. Zawsze, bowiem tego rodzaju powtórzenie jest normatywnie zbędne, gdyż powtarzany przepis już obowiązuje. Jest też dezinformujące, bowiem trzeba liczyć się z tym, że powtórzony przepis będzie interpretowany w kontekście uchwały, w której go powtórzono, co może prowadzić do całkowitej lub częściowej zmiany intencji prawodawcy, a więc do naruszenia wymagania adekwatności. Uchwała nie powinna zatem powtarzać przepisów ustawowych, jak też nie może zawierać postanowień sprzecznych z ustawą".

Ponadto w § 1 badanej uchwały Rada Gminy Bralin uchwaliła, że: „Nadaje się statut się Bibliotece Publicznej w Bralinie stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.". W § 2 uchwały rada postanowiła, że: „Traci moc uchwała Nr XXXIV/173/2023 Rady Gminy Bralin z dnia 25 marca 2013 r. w sprawie uchwalenia statutu Biblioteki Publicznej w Bralinie.". Organ nadzoru wskazuje, że w § 2 uchwały został błędnie oznaczony nr uchwały uchylanej, gdyż zamiast nr XXXIV/173/2023 powinien być nr XXXIV/173/2013, co powoduje konieczność stwierdzenia nieważności tego zapisu. Jednakże wystarczające zdaniem organu nadzoru jest wyeliminowanie jedynie zapisu § 2 uchwały, ponieważ z treści § 1 uchwały wynika, że rada nadała statut Bibliotece Publicznej w Bralinie, a wskazane uchybienie utrudnia jedynie prawidłową identyfikację aktu uchylanego.

W świetle powyższego, należało orzec jak w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

wz. Wojewody Wielkopolskiego
(-) Karolina Fabiś-Szulc
I Wicewojewoda Wielkopolski
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:
Rada Gminy Bralin
Wójt Gminy Bralin